

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ÁRA: 2 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 480 lei Félévre 240 Negyedévre 120 Havonta 42 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 500 lei Félévre 260 Negyedévre 140 Havonta 50 Bérmintve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRAȘOV—BRASSÓ, Kapu-uca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Negyedévre 250 lei Félévre 500 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREȘT, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók	BUKAREȘTEN: 2.50 LEI Vasárnap 5 LEI
---	--	---	---	--	--	---

XXX. ÉVFOLYAM.

BRAȘOV—BRASSÓ, 1924. március 20. (Csütörtök)

66 SZÁM.

Aláírták

a kisanant államainak képviselői is Genfben a magyar kölcsönre vonatkozó jegyzőkönyvet. Aláírtá Titulescu is, Románia képviselője.

A bukaresti kormány franciayelvű felhivatalosa ebből az alkalomból szükségesnek tartja elsűtni szokásos közlemését és oktató prédikációját.

Abból, hogy a kisanant államai végleg hozzájárultak a magyar kölcsönhöz, azt a következtetést vonja le, hogy bizonyára minden garanciáját megkapták a pénz olyatén felhasználásának, mely nem válhatik veszedelmére a szomszédoknak. Aztán azt a kedvező eredményt is megállapítja az Indépendance Roumaine, hogy az ellentétes problémák barátságosan oldottak meg és Magyarország és Románia közt immár mindkettő hasznára, a jó szomszédság kapcsolatai teremtetek meg.

Ez a következtetés helyes, de a végző megállapítás korrekciójára szorul. Valóban, mi sem tudjuk elképzelni, hogy a kisanant hozzájárult volna olyan kölcsönhöz, mellyel Magyarország kormánya hadiszerszámokat szerezne be ellene, vagy kerülő úton erősítené meg magát egy alkalomszerű revans esetére. A kölcsön hovatordításának garanciáját egyébként sem volt nehéz megszerezni: egyrészt, mivel Magyarországnak tényleg gazdasági regenerálódásra kell a pénz és szándéka sem volt hadicélokra használni fel, másrészt a nagyhatalmak, meg főképp a kölcsönadók, akik szintén nagy hatalmak, előre gondoskodtak róla, hogy a magyar kölcsön tényleg a bevallott és nyilvánvaló rendeltetésére fordíttassék.

És minden bizonnyal, bár a kisanant érthető aggályból és aggodalomból még az utolsó pillanatban is súlyos akadályokat gördített a magyar kölcsön elé, ami a belgrádi konferencia határozataiból tűnt ki szembetűnően, a jegyzőkönyv aláírása bizonyos kedvezőbb atmoszférát is teremtett, legalább is alapot a barátságosabb és szorosabb összeköttetésre. Az Indépendance Roumaine amaz optimizmusában azonban, mintha a genfi aláírással, ami inkább politikai obligó volt, semmint önkéntes lélekbeli hajlandóság, már teljes és tiszta volna Románia és Magyarország barátsága, mintha a szempontok különbözősége, mely a magyarok és románok közt fennforgott, baráti módon szabályoztatott volna sajnós, nem osztozhatunk. A két állam közt még sok és fontos kérdés vár elintézésre, s a most folyó tárgyalások nyugodt menete is csak bizalmat ébreszthet a jövő iránt, de pozitív megnyugvást még nem keltethet. Sőt van egy kérdés, mely a gazdasági tárgyalások során szóba sem kerülhet, de mely Románia és Magyarország viszonyában egyike a legfontosabb problémáknak: az 1919. évi párisi egyezménynek magyarázata és alkalmazása Romániában.

Miután ez az egyik legfontosabb kérdés, mely Magyarországot folytonosan érdekelni és égetni fogja, még egyáltalán nincs tisztázva, nemcsak egy mélyebb harmóniáról nem lehet még szó, de olyan intelmekről és tanácsokról sem, melyet a hivatalos liberális viság a feltételezett barátság és barátság alapján ad a csatolt területek magyarságának.

Azt mondja az Indépendance Roumaine, hogy most már az erdélyi magyar kisebbségnek is követnie kell a budapesti kormány példáját, és a megértés és együttműködés politikáját kell

inaugurálnia a központi hatalommal. Hiszen az új alkotmányban, mondja, kifejezetten ki van fejezve Románia valamennyi polgára egyenlőségének az elve, ami alapul szolgálhat románok és magyarok közös akciójának. Ezentul nem szabad semmi akadályt emelni ugyanazon ország polgárai közé és minden politika, mely a különböző tartományok népeit elválasztja egymástól, súlyosan éltélendő, kivált, hogy a Budapest és Bukarest közti kapcsolat mind normálisabb lesz.

Micsoda nyárias és bódító szírhangok a szabadelvű nimfa ajkairól! Micsoda mély áthatottság békétől, barátságtól, alkotmánytól, egyenlőségtől!

De a romániai magyarság az ő törvényben biztosított jogainak elismerését, érvényesülését idáig sem várta a magyar és román kormányok megegyezésétől — csak ép kedvezőbb atmoszférát keletkezésére remélte attól — tehát nincs miért a budapesti kormány példáját követnie. Ellenben, mivel Románia barátságából, érdekből, a jobb viszony megalapozása végett hozzájárult a magyar kölcsönhöz, a román kormánynak most párhuzamosan az ő adóságát a magyar kisebbséggel szemben kell lefizetnie; megteremteni az egyenlőség, jogrend és a kulturális és politikai szabadság teljes uralmát.

Franciaországnak új antant kell

Poincaré pénzért kész feladni régi követeléseit — Német bankok idézték elő a frank romlását

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

Franciaországnak pénzre van szüksége, s hogy ezt megkaphassa, — úgy látszik — mindenre kész, még eddig intranzigensnek hangzottak elveit feladására is. Az angol sajtóban ugyanis ma először láttak napvilágot azok a feltételek, amelyeket az angol és amerikai kormány a frank alátámasztására felállított. Mint a Westminster Gazette jelenti, Poincaré az amerikai kölcsön elnyerése fejében kénytelen volt megígérni Washingtonban, hogy

Franciaország magáévá teszi a jóvátételi szakkbizottság javaslatait a német pénzügyek megreformálása és az államháztartás egyensúlyozása tekintetében.

Új antant!

Ezzel az ígérettel szemben Poincaré akinek okos diplomáciáját elvitatni nem lehet, ügyes fogással most újból Angliát akarja a maga érdekei szolgálatába állítani és pedig oly eszme felvetésével, amely feltétlenül alkalmas lehet arra, hogy — megvalósulása esetén — a világpolitikának új fordulatot adjon.

A Daily Mail ugyanis egyik mai cikkében körvonalazza azokat az elveket, amelyeknek alapján

Poincaré Angliával új antantra szeretne lépni.

Ezek szerint Franciaország a jóvátételekért már csak hadikárainak megtérítését követelné, s esetleg

csak annyit, amennyivel szövetségesének a háborús hitelekért tartozik.

Ez nem jelenti azt, hogy Németországot lehetetlenül nagy összegek fizetésére akarna szorítani és a biztonság kérdésében azt kívánja, hogy Németország tényleg leszereljen s még mielőtt a leszerelés ellenőrzését és a Rajna tartománynak katonai jellegétől való

Az igaz, hogy az egyenlőség — bár a nemzeti kisebbségek fajmegjelölésének teljes mellőzésével — ki van mondva az alkotmányban, de mit ér az, ha az élet, a gyakorlat, a hatalom egész rendszere, szelleme ellene mond neki, ha a nemzeti kisebbségek mint a Guy de Maupassant libái csak alólról nézhetik, billegve, dőcögve, fájó kiáltásokat hallatva, a fenn szabadon szálló vadludakat?

Még egyelőre ne azokat ítéljük el, akik — magyarok, németek és román intellektuelek is, — akik a harmónia és konszolidáció alapfeltételeit, az egyenlőségre fektetett igazságot követelik a közélet egész vonalán, hanem azokat, akik nemzetközi kötések, hazai határozatok és törvények, örök emberi és isteni jogok mellőzésével és megsértésével a valóságban különbséget tesznek Románia román és másjku polgárai közt.

Az igazságnak és egyenlőségnek Magyarország és Románia viszonyától függetlenül is feltétlenül érvényesülnie kell. Szigorúan tehát csak azok ítélhetők el, akik ennek a szent és elhatározó összhangnak és jogrendnek érvényesülését, hamis jelszavakkal és erőszakos intézkedésekkel, megakadályozzák.

A csúbszavakba burkolt intelem rossz helyre van adressálva.

mentesítését a népszövetségre ruházzák. Az antant egyik lényeges feltétele volna, hogy

Anglia kössön védelmi szerződést Franciaországgal, Franciaországnak és Belgiumnak az esetleges német támadás elleni okalmára.

Poincaré eszméjét egyelőre angol politikai körökben szkepticizmussal fogadták, s komoly tárgyalási alapnak nem tekintik.

Kik végezték a frank lerontását?

A Daily Mail úgy tudja, hogy a francia kormánynak állítólag kétségtelen bizonyítékai vannak arra nézve, hogy a frank lerontását német bankok az amszterdami központ vezetése alatt egyidejűleg hajtották végre Londonban, Rómában, Bécsben, Varsóban, Amsterdamban, Newyorkban és Zürichben.

Macdonald személyesen ellenőrzi az orosz tárgyalásokat

Amint azt már közöltük, Nagy-Britannia és Olaszország között a politikai és gazdasági tárgyalásokat április első hetében fogják Londonban megkezdni. Angol részről Macdonald miniszterelnök személyesen fogja ellenőrizni a tárgyalások lefolyását.

Megkezdte a kamara a lakbértörvény tárgyalását

BUKAREȘT, március 18. A kamara tegnap délutáni ülésén kezdte meg a lakbértörvény általános tárgyalását. Dan Emil előadó beszéde után Ton V. volt a vita első szónoka, aki a regátbeli lakásviszonyok radikális rendezését követelte.

Megtörtént Fiume annexiója

Viktor Emánuel király átvette a város kulcsait

A Brassói Lapok tudósítójától.

FIUME, március 18. Fiume ünnepi díszbe öltözött, várta az olasz királyt, aki jelenlétének fényével fogja emelni azokat az ünnepségeket, amelyeket Fiumének Olaszországhoz történt csatolásának alkalmából rendeznek.

A városban rendkívül lelkes a hangulat, a zászlók ezrei lengenek a tavaszi szellőben. A király de Thaon, de Revel, de Bono és más személyiségek kíséretében a Brindizi nevű hajón érkezett meg Fiume kikötőjébe. Megette egy század díszbe öltözött vadászkatonák üdvözlővései, a kíséret éljenzése és a hatalmas tömeg leirhatatlan ovációja fogadta. Giardino tábornok mondta az üdvözlő beszédet, majd egymásután beszéltek a szenátus és más testületek képviselői.

Ezután átvette a király a város kulcsait, majd a hatalmas diadalkapu alatt bevonult a városba. Automobilján végig ment a városban, s mindenütt a sorfalat álló tömeg lelkes éljenzése kísérte útján. Fiume annexiójának eseményét Romában is ünnepi istentisztelettel ünnepelték meg, amelyen a kormány képviselőit Federzoni miniszter beszélt. Ugyszintén Itáliában más városokban is nagyszabású ünnepségekkel ülték meg Olaszország történelmének ezt a kiemelkedő eseményét.

Fiume annexiója alkalmából a király Mussolini miniszterelnököt a legmagasabb rendjellel az Annunziata renddel tüntette ki.

Duca mégis nyilatkozott az olasz-román viszonyról

BUKAREȘT, március 18. A sok unszólást és szemrehányást, amely amiatt érte Duca külügyminisztert, hogy ezekben a napokban, amikor mindezek az olasz-román nézeteltérésekről beszél, hivatalosan egy betű nyilatkozatot sem ad arra indította, hogy mégis nyilatkozzék. A fórum, ahol megszólalt, a kamara külügyi bizottsága volt, amely összesen tíz kormánypárti tagból áll. Az miniszter, mielőtt beszélni kezdett volna, becsületszavát vette valamennyinek, hogy nem fognak »indiszkreciót« elkövetni. S ahogyan a Lupta írja, a kormány hivatkozik a becsületszóra, eddig még egy szó sem szóltak a bizottság előtt elmondott dolgokról. A tájékoztatlan politikusok és közönség pedig a legrémesebb dolgokat képzelheti, mert utóvégre még sem csekélység, ha két ország kormánya annyira összevész, hogy még a bementő királylátogatást is le kell fujni.

Olaszország tiltakozik Anglia Földközi-tengeri hadgyakorlatai ellen

PRAGA, március 18. Rómából jelentik: Az a terv, hogy az ez évi tengeri hadgyakorlatokat Anglia a Földközi tengeren akarja megtartani, olasz hivatalos körökben óriási izgalmat keltett. A Corriera d'Italia szerint a terv egyenesen olaszellenes és ellenkezik a washingtoni szerződéssel. Politikai körökben azt várják, hogy a kormány erélyes lépéseket tesz az angol kormánynál a terv végrehajtásának megakadályozása érdekében.

Hazaküldik a parlamentet?

A király külföldi utazása és annak problémái

A Brassói Lapok tudósítójától.

BUKAREST, március 18. Bukaresti kormányköröknek felette sok gondot okoz most az a kérdés, vajjon a király távolléte alatt, amely ebből az esztendőben szokatlanul hosszú ideig fog tartani, miképpen rendezzék be a parlament munkásságát. Az eddigi gyakorlat szerint a király távolléte alatt mindig szünetelt a parlament, s van annál is olyan alkotmányos rendelkezés is, amely határozottan kimondja erre az esetre a parlament szünetelését. Főként pedig azért, mert ha a parlament ülésén nagy horderejű események történnek, mint például, ha a kormány kisebbségben maradna, s amely esetben feltétlenül szükséges a király jelenléte, mi történjék akkor?

A kormányoknak, ha erre gondol, tényleg jogosan fáj a feje, mert — az az aggodalma alapos. Amennyire a jelek mutatják, a gazdasági természetű törvények tárgyalásánál az ellenzék végre egységes kormány és rendszeromboló munkát fog kifejtetni — és a kormány más menekvést amúgy sem fog találni, mint a képviselőknek hosszú pihenőre való küldését. S ehhez a legjobbi alkalom a király utazásának ürügye lesz.

A király utazásával kapcsolatban még más gondok is merültek fel. Ismeretes, hogy a király tervezett olaszországi utazását el kellett ejtenie annak a cseppet sem barátságos hangú jegyzéknek a vétele után, amelyet Mussolini küldött a román kormánynak a kiristári bonok ügyében. Mária királynő csak a jegyzék vétele után érkezett vissza az országba külföldi útjáról, s érhető csodálkozással tudomásul az olaszországi út tervének elejtését. Csodálkozással mindenestre joga volt, hisz Olaszországban csak az elmúlt hetekben és a legbensőbb szívélyességgel és barátsággal fogadták, s érthetetlen volt előtte az olasz jegyzék hangja és hatása.

S most az udvarnál az a felfogás, hogy a jegyzékhez, amely oly bántó Romániára nézve, Mussolininak személyesen semmi köze sincs, s abban mások, sokkal felelősebbek egyének a bűnösök. Vigasztalónak ez mindenestre gyenge vigasztalás, mindazonáltal azt a kellemetlen helyzetet, amelyet a jegyzék a két ország között idézett elő, ez a vigasztalódás meg nem fogja szüntetni.

Londonból érkezett távirat jelenti, hogy a román királyi pár elfogadta London város közgyűlésének meghívását. A román király május 13-án megjeleNIK a Guildhallban, ahol aranysekretekben üdvözlő okiratokat fognak át-nyújtani neki. Majd a román királyi pár a lordmajorral és a tanácsadókkal együtt villásreggelin vesznek részt.

Miről tárgyalnak az osztrák-román tanácskozásokon?

Annak idején jelentettük, hogy az osztrák-román gazdasági tanácskozások a hó végén megkezdődnek Bécsben. A romániai delegációt Nistor bukovinai miniszter fogja vezetni, már csak azért is, mert a tárgyalásokon jórészt Bukovinával kapcsolatos kérdések fognak szólni. Mindenekelőtt a Leov-Csernovicz-Jassy között fekvő vasútvonal kérdését, majd pedig az egyházi alapokból vett háborús kölcsönök kérdését fogja rendezni. Rendet fognak teremteni az osztrák tulajdonban levő, de Bukovinát érdeklő értékek és értékpapírok, valamint postatakarékpénztári ügyekben — amelyről az Univerul nagy csodálkozással állapítja meg, hogy ilyesmi is létezik. Végül a nyugdíjak ügyének rendezését fogják megbeszélni.

Nyers borkő és száritott borseprő

minden mennyiségben megvételre kerestetik. Bővebbet: MAXIM KÖNIG & CO. "LEVIN & LÁZAR" szállító-cégnek, ARAD, STR. BUCUR 468 No. 5. Tel.: 1.9.

MORAVETZ szemüvegykereskedés, Timișoara. Minden megrendelést gyorsan és pontosan elintézik. Jegyzékek ingyen.

Oroszország még sem mond le Besszarábiáról

Kresztinszky fogadalmat tett, hogy a bécsi tárgyalásokon követelni fogja Besszarábia visszacsatolását

— A Brassói Lapok tudósítójától. —

Tegnap olyan hírek keltek szárnyra Bukarestben, hogy Oroszország egyrészt annak hatása alatt, hogy Franciaországban úgy a kamara, mint a szenátus ratifikálta Besszarábiának Romániához történő csatolásáról szóló jegyzőkönyvet. Másrészt azonban attól való félelmében, hogy a kisantant államai a Besszarábiai kérdésben elfoglalt álláspontja miatt meg fogják tagadni a szövetségi kormány elismerését, csendesebb hangokat kezdett pengetni, s hajlandó békés megegyezésre Romániával. Aki ezeket a híreket fejszólva és kételkedve fogadta, annak igaza volt:

Oroszország nem hajlandó lemondani Besszarábiáról,

s ha erre hivatalos kormánykörökben magasabb állami érdek szempontjából hajlandóság is volna, a közvélemény azonban már annyira felszágadták és felizgatták a Besszarábiai kérdés feszegetésével, hogy azt most már lecsendesíteni nem tudják. Az Izvesztijában megpróbálkozott a kormány azzal, hogy ezt a túlságzott közvéleményt megváltoztassa, de nem sikerült, s a többi lapok, a Pravdával az élükön, a legelkeseredettebb hangon írják a francia kormány magatartásáról.

Egy Prágából érkezett távirat szerint a francia kamarának és szenátusnak Besszarábia ügyében hozott határozata Oroszországban felette nagy méltankodást idézett elő. A lapok Franciaországot ócsárolják és jellemtelenséggel vádolják, s a Pravda kijelenti, hogy a ratifikálás okmánya nem egyéb egy darab papírosnál, amely épp annyira értéktelen, mint a milyen értéktelen volt Kolcsaknak és Wrangelnek Franciaország részéről történt elismerése.

A Moszkvában lakó Besszarábiaiak a forradalom fordulóján — amely a napokban volt — hatalmas tüntetést rendeztek, amelyen maga Kresztinszky Oroszországnak a román-orosz tárgyalásokra Bécsbe küldött bizottságának elnöke is részt vett, memorandumot ol-

vasot fel, melyben követelik Besszarábiának a román iga alól való felszabadítását. Kresztinszky ugyanekkor fogadalmat tett arra nézve is, hogy

ezt a memorandumot a bécsi konferencia színe elé fogja terjeszteni.

Besszarábia kérdése tehát újabb hullámokat ver és a köznapokban megkezdődő bécsi román-orosz konferencia a szenációk egész tömegét tartogatja. Alig kétséges, hogy a két kormány képviselői Bécsben dolguk végeztelenül fognak felállni a zöld asztal mellől, s hogy Besszarábia körül megindult vita még sokáig fog kisérteni és még sokáig fogja nyugtalanítani Európa közvéleményét.

A közhangulat nyomása most már az Izvesztiját is arra bírta, hogy egyik tekintélyes szovjet személyiség, Speklow utján hatalmas támadást intézett Franciaország ellen, de egyben Románia ellen is, azt mondván, hogy a francia törvényhozásnak ez a határozata cseppet sem alkalmas arra, hogy Románia tekintélyét emelje.

Készül a román bizottság is

Ma délután tizenkét órakor a Bécsbe induló román bizottság tagjai, akik az orosz delegátusokkal tárgyalni fognak, Bratianu Jonel miniszterelnök vezetése alatt érkekezletet tartottak. Az érkekezleten a miniszterelnök megadta a szükséges utasításokat és felvilágosításokat mindama kérdésekre nézve, amelyek a bécsi tanácskozások folyamán felmerülhetnek. A bizottság amelynek elnöke Langa Rascanu, szófiai követ, tagjai pedig Dregicescu szenátor, Djuvara képviselő, Misu Arion követési tanácsos, csütörtökön este utaznak Bécsbe. A bizottsággal megy Ciopori követési attasé is, aki már 1919-ben tárgyalt az oroszokkal.

A katonai és a műszaki bizottság tagjai csak néhány nap múlva utaznak el Bukarestből Bécsbe.

A kisantant saját érdekeit védte, midőn hozzájárult a magyar kölcsönhöz

A genfi bizottság elutazik Budapestre. Közel 200 milliórd folyt be eddig a kényszerkölcsönre

— A Brassói Lapok budapesti munkatársától. —

BUDAPEST, március 18. Párisból jelenti a Havas-ügynökség. A Temps, a francia kormány félhivatalos orgánuma hosszú cikket közöl budapesti tudósítójától, aki ezidőszent Magyarországon általános helyzetet tanulmányozza. A cikkben a Temps tudósítója nagy dicsérrel nyilatkozik Kállay Tibor volt magyar pénzügyminiszter szerepéről, akiről azt mondja, hogy a pénzügyi pánik áldozatátul esett. Hangsúlyozza, hogy Kállay épen akkor bukott meg, midőn a jóvátételi bizottság elhatározása meghozta volna neki a hazajáért és honfitársaiért folytatott óriási munka eredményét.

— A magyarok — folytatja a cikk — midőn feláldozták a pénzügyminisztert, túlságosan megelégedtek arról, hogy az elégtétel, amelyet Magyarország kapott, főleg annak a munkának köszönhető, amelynek Kállay minden percét és idejét szentelte. Akik Kállayt munkaközben látták, tanúi voltak önzetlenségének, hazafiságának és igazságot fognak neki szolgáltatni.

Ellenőrző bizottság — Magyarország ellen

Magyarország jóvátételi kötelezettségeiről Nincsics jügoszláv külügyminiszter a következőképpen nyilatkozott: — Magyarország reparációs adósságot nem tudja fizetni. A bizottság megvizsgálta Magyarország fizetőképességét, amelynek alapján két jóvátételi terv alakult ki. Az egyik Herberté. Ez Magyarország összes jóvátételi kötelezettségét ötmilliárd aranykoronában kívánja megállapítani. A fizetési feltételek sze-

rint Magyarország 1923. évtől 1926. évig évi ötvenmillió aranykoronát fizet, amelyet a kétszázötven aranykoronás külföldi kölcsön garántál. Az olasz terv ezzel szemben 1926. évre becsüli a konszolidáció időpontját és azt javasolja, hogy ettől az időtől kezdjék a kamat és amortizáció fizetését, amely célra hosszú lejáratú külföldi kölcsönt kap Magyarország.

— A két terv összeegyeztetése érdekében — hangzik tovább a szerb külügyminiszter nyilatkozata — több tanácskozást tartottak. A legnagyobb nehézség abban rejlett, hogy a magyar jóvátételi adósságok végösszege nem állapított meg, ugyszintén a részletek fizetésének biztosítása sem. A jóvátételi kötelezettségek teljesítésére a magyar kormány nemzetközi kölcsönt kért. Az illetékesek a kölcsön mellett döntöttek. A kisantant a tanácskozások kezdetén elvben amellett foglalt állást, hogy a magyar kormány megkaphassa a kölcsönt, mert nézete szerint egy állam pénzügyi rendjének hatása van a környező államokra is. E tervet aláírása előtt Magyarország és a kisantant között több kérdés intéztetett el. Magyarország kötelezte magát bizonyos szénzállításokra és vasúti anyagszállításra. A döntés után a jóvátételi bizottság ez év február 20-tól hozzájárult a magyar jelzálogjogok felfüggesztéséhez, amely idő alatt — a szénzállítást leszámítva — Magyarország fel van mentve minden fizetési kötelezettség alól.

Most már csak azt kívánja a kisantant, hogy

Magyarországgal szemben gazdasági ellenőrző bizottság alakuljon, amely ellenőrzi a kölcsön felhasználását.

A kisantant a magyar kölcsönhöz való hozzájárulásával két feladatot oldott meg. Magyarországot a konszolidáció útjára segítette és egyszersmint megvédte saját érdekeit.

A genfi delegáció és a behozatal feloldása

Budapesten tegnap délután a népszövetségi delegációval Bethlen István gróf, Walkó Lajos és Kállay Tibor tanácskozásokat folytattak. Ez alkalommal az aranykorona alapulvételével elkészítendő ötféleves költségvetés került szóba. Ennek teljes letárgyalásával azután kimerül a bizottság feladata, s a delegáció munkásságát befejezve legközelebb elhagyja a magyar fővárost. A bizottság elutazása után aktuálisá válnak a szanálással összefüggő törvényhozási feladatok. A felhatalmazási törvényjavaslatok már elkészültek és ezidőszent politikai és diplomáciai megvitatás tárgyát képezik. Tegnap kezdődött meg a kényszerkölcsön előleg második részének a befizetése. Március elsejétől máig 366.000 adózó 192 milliárd koronát fizetett a kölcsönre.

A Tőzsdei Hírlap arról értesül, hogy a népszövetségi delegáció elhatározása szerint a behozatali korlátozások megszüntetésével egyidejűen követelni fogja a devizaforgalom mai korlátozásának megszüntetését.

Autó szerencsétlenség két halottal Serban Efraim bodolai körjegyző életét vesztette

— A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, március 18. Tragikus kimenetelű autókatasztrófa történt tegnap este Bodola község mellett. A szerencsétlenségnek két halottja és egy életveszélyesen megsebesült áldozata van.

Hétfőn este 7—8 óra között egy bodolai, hatalmas autóból Bodoláról Prázmárra igyekezett, ahol az autó tulajdonosa, Köpe Mihály hosszufalusi földbirtokos várakozott a gépkocsira. Midőn Bodolán megállták a Prázmár felé induló autót, három bodolai ember: Serban Efraim körjegyző, az állami iskola igazgatója és Száraz Gyula asztalosmester, megállították a gépkocsit és megkérték a soffőrt, hogy vigye el őket is Prázmárra.

A soffőr teljesítette a kérést, majd megindította a gépet. Örült iramban vágatott az autót a rémséges pusztulás felé. Midőn félkilométernyire hagyta maga mögött a falut, az autó hirtelen fordulóhoz jutott. A soffőr ellefejtett lékezni.

A hatalmas gépkocsi pillanat alatt leszaladt az országútról és az alatt tatóngó ugynevezett Cigánygödörbe zuhant.

Az autó itt nekivágódott egy fűzfának, amely szilánkokra szakította a gépet, ezzel

maga alá gyűrte az autót három összetépett, véres utasát,

Serban Efraim körjegyzőt, Száraz Gyula asztalosot és a soffőrt. A negyedik utas, az igazgató tanító, az autót alázuhanása közben nagy ívben valóssággal kirepült a kocsiából, de olyan szerencsésen esett, hogy a puha hóban semmi baja nem történt. Segélykiáltásaira a község lakossága a szerencsétlenség színhelyére sietett. Az autó utasait kiemelték a romok alól, s ekkor konstatálták, hogy

a jegyző és a soffőr kiszenvedtek,

Száraz Gyula láb és gerincétörést szenvedett, önkívületi állapotban van és állapota nagyon súlyos. A lakásán ápolják. A halottak az éjszakai folyamán a baleset színhelyén maradtak, a hatóságok szemle lefolytatásáig. Különös véletlen, hogy a teljesen tönkrement autót villanylámpája a szerencsétlenség után épen s jégve maradt, és egész éjszaka folyamán kísérteties fénnel világította meg a baleset halottait.

A körjegyző tragikus halála Bodolán ószinte, fájdalmas részvétet váltott ki, mivel Serban jegyzőt a faluban mindenki tisztelte, becsülte és szerette.

Botrány a robogó étkezőkocsiban

Egy katonatiszt és egy vasuti fő-tisztviselő összeverte a mozgó-étkező pincéreit és a vonatvezetőt
BRASSÓ, március 18. Szokatlan, csunya botrány játszódott le tegnap a Kolozsvár felől jövő gyorsvonaton. A botrány felidézése egy vasuti fő-tisztviselő és egy katonatiszt, színhelye a robogó gyorsvonat étkezőkocsija és nézőközönsége — az utasok voltak.

Midőn a március 17-én közlekedő 22. számú gyorsvonat Segesvár állomását elhagyta, az étkező kocsiban éppen ebédet szolgáltak fel. Az étkező kocsiba a közönség idején két új vendég állított be. Egy katonatiszt és egy polgár. Az elősiető pincérnél sonkát rendeltek. A pincér hivatkozott arra, hogy szigorú szabály értelmében közönség idején csak a megállapított menüszoval szolgáltathatják fel. Az új vendégek erre ellentmondást nem tűrő hangon ismételték meg kívánságukat, s ekkor a pincér kijelentette, hogy felszolgálja ugyan a kívánt ételt, de nekik is meg kell fizetniük a teljes table de haute árát. Midőn fizetésre került a sor, a két utas nem volt hajlandó kiegyenlíteni a számlát, hanem e helyett

arculütötték a fizető pincért és a segítségére jövő többi pincéreket sorjába összeverték.

Leszidták, lecsidózták és reprodukálhatatlan jelzőkkel illették a gyorsvonati éttermet, úgy, hogy a közönség legnagyobb része a botrányon felháborodva, elhagyta az étkezőkocsit. A pincérek erre előhívták Florescu Vazul vonatvezetőt, aki jegyzőkönyvet akart felvenni a történetről.

A veszedelmes utasok erre a vonatvezetőre is rátámadtak és alaposan összepofozták.

A vonatvezető végül kiszabadította magát, megrántotta a vészféket és a vonat Héjjasfalva előtt an nyílt pályán megállt.

A vasuti személyzet ekkor a verekedőket átkísérte egy másik kocsiba, s mindkettőjüket igazoltatták. A katonatiszt egy brassói főhadnagy, az V. hadtest kebelébe tartozik, míg harcias utitársa egy kolozsvári vasutigazgató-sági fő-tisztviselő, Condescu Vazul, a CFR. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének irodafőnöke, tehát hivatalos személyiség, sőt vasuti alkalmazott.

A vasuti személyzet Héjjasfalva állomásán táviratot menesztett a brassói hadtestparancsnoksághoz és a brassói állomásfőnökséghez, hogy a gyorsvonat megérkezése után Brassóban nyomban megtörténhessenek a szükséges lépések a katonatiszt és a vasutas felelősségrevonása érdekében. A brassói állomáson azután jegyzőkönyvbe is foglalták a kvalifikálhatatlan botrány körülményeit, és így remény van rá, hogy a katonatiszt és a kolozsvári üzletvezetőségi tisztviselő izléstelenségükért és erőszakosságukért méltóan lakolni fognak.

Kirabolták a Banca Nationala pénzzsámlitmányát

Öt milliót loptak ki az egyik pénzzsámlából

BUKAREST, március 18. Ma délután nagyszabású és szenzációs lopásra jöttek reá a Banca Nationala bukaresti főintézetében. Ma reggel a bank fő-tisztviselői a külföldről érkezett ládát vették át, amelyben frissen nyomott, vadonatúj román bankjegyek voltak. Márta az átvétel kezdetén feltűnt, hogy egyik-másik ládában kevesebb bankjegy van, mint azt a kísérő jegyzék feltüntette. Az igazán meglepetés azonban csak ezután jött: a számlitmány egyik ládájában egyetlen bankjegy sem volt, mindössze két darab téglát, amelyeknek súlya körülbelül megfelel az ellopott pénz súlyának. A hiányzó bankjegyek összege körülbelül ötmillió lejtsz ki.

A lopás felfedezése után arról azonnal jelentést tettek az illetékeseknek, s a helyszínre azonnal kiszállt ügyész a megjelölt vizsgálat során megállapította, hogy a láda tartalmát már Románia határán belül fosztották ki. A fosztogatók kézrekerítése céljából az illetékes ügyész az ország összes rendőrségét értesítette a nagyarányú fosztogatókról.

Spatar prefekt birodalmából

Mire kellett a vagon borviz? — Kényszeráncmulatságok és egyebek — Seftelés az elrekvirált telkekkel — A pretornak rendben van a szénája

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSÓ, március 18. Bogdan István, liberális képviselő, akinek a csiki székelyek »közbizalma és lelkesedése« juttatott mandátumot, a napokban, magánbeszélgetések során a sorok írója előtt kifogásolta a Brassói Lapok irányát és tónusát. Ezt azért tartja, mondta a képviselő károsnak és veszedelmesnek, mivel a Brassói Lapok a legjobban elterjedt magyar lap Romániában.

A képviselő ur vádjával szemben hivatkoztunk rá, hogy a Brassói Lapok, ha néha erősebben, hevesebben is ír, ami az ügy iránt való áthatottság és a jogtalanság által keltett méltatlankodás hatása alatt történik, az igazságot szolgálja, az igazságot írja meg és a magyar nép megbírtott érdekeit véd. A Brassói Lapok visszhangja annak a sok keserűségnek és fájdalomnak, mely »népünk lelkét az igaztalan és méltatlan bánásmód miatt eltölti, s mint ilyen, területszerően kedvelt és elterjedt azon nép körében, melynek lelkét, szellemét, kívánságait, panaszait tolmácsolja, s melynek igazsáért szót emel. Ha sokallják, ahogy a Brassói Lapok el van terjedve, azon segíthetnek: szüntessék meg a sérelmeket, legyenek minden irányban igazságosak, s akkor a székelyek is inkább a Vajtorult fogják olvasni.

Most pedig kérjük Stefan Bogdan képviselő urat (egyéniileg nagyon rokonszenves, s úgy látszik, finom műveltségű uriember, aki büszkélkedve mondta, hogy magyarul tanul és szereti a székelyeket), hallgasson ide és mondja meg, nem nevelik-e mesterségesen a Csikban (és egyebütt is) a Brassói Lapok elterjedtségét, s nem olyan kitűnő agensei vannak-e ott lapunknak, mint maga Spatar prefekt és hasonzorú emberei?

A hamis ürügy alatt kért és eladott borviz

Spatar prefekt a Borszéki fürdő-vállalat részvénytársaságot felhívta, bocsásson rendelkezésre egy vagon borszéki borvizet, abból a célból, hogy a vizet elemzés, ismertetés és terjesztés végett az illetékes tényezőknek bemutat-hassa.

A vállalat, bár nem szívesen és nem is teljes bizalommal az indok iránt, eleget tett a kérésnek, mivel nem akarta magát kitenni annak, hogy a prefekt bosszus indulatból, ügyes-bajos dolgaik elé akadályokat gördítsen.

A vagon borvizet tehát eljuttatták Spatar prefekt részére,

aki viszont öccsének juttatta, aki aztán jópénzért értékesítette.

A borviz nem jutott el az illetékes tényezőkhez, ellenben Spatar, vagy az öccse még a töltési költségeket sem fizette meg.

Nem lehet tehát csodálkozni rajta, hogy mikor Spatar prefekt a fürdővállalattól egy újabb vagon borvizet kért, a társaság ezt a kérést már megtagadta.

Mindenért és mindenütt fizetni kell

Spatar rendszerének és a székelységgel való igazságos és méltányos elbánásnak a klasszikus példái a következő nyugateurópai szellemű hatósági kedvességek is:

Hivatalból táncmulatságokat rendelnek el, melyekre a belépti díjakat meg kell váltani. A befolyó pénzek különböző csatornákon keresztül a prefekturára folynak be, de hogy meddig maradnak ott, hogy érzik ott magukat micsoda célra szolgálnak, hol és hogyan számolnak el vele, azt még homály fedi. Pedig talán azokat is érdekelné a dolog, akiket hivatalból olyan buzgón megáncolatnak?

Ugyancsak Spatar prefekt rendeltére a hivatalokban képeket árusítanak, többnyire öfelségeik képeit, jól lehet felsőbb hatóság már ezt tiltotta. Ez az erőszakolás tulajdonképp illojallítás, mert öfelségeinknek ép oly kevéssé van ily népszerűsége szükségük, mint a dinasztikus rendszernek; legfeljebb a képke reskedő, meg a közvetítő csinál magá-

nak hasznát, busás hasznát. A prefekturán semmiféle bizonyítványt sem kaphat a fél, amíg az előírt képet, sorsjegyet meg nem veszi, vagy a gör. kel. templom építésére nem ad. Így van ez Spatar prefekt birodalmában a rendőrségen, az állambiztonsági hivatalnál, utlevél, vadászati jegy, erkölcs, vagy illetőségi bizonyítvány kérésénél.

Spatarék olcsón szereznek telket Tusnádfürdön

Ahoz is mit szól Bogdan képviselő ur, hogy Spatar prefekt, a csikmegyei subprefekt, a szigurancafőnök, a primpretor és a pénzügyi adminisztrátor stb.

minden nyilvános árverés mel-lőzésével a község tulajdonát képező telkeket rekvirálással, szerző módon megvásárolták és némelyek az így szerzett olcsó telket pár hónap múlva 70-80 ezer lejjel értékesítették?

Nem ép a prefektnek és alprefekt-nek és a pénzügyi adminisztrátornak kellene inkább megvédenie a község érdekeit?

M. történik a Mikó Bálint birtokán

Mikó Bálint, volt csikmegyei főispán birtokát, mint távollevőt, egészen kizsajátították. Constantinescu földművelésügyi miniszter itt csinálta az ünneplés barázdavágást, azt mondván, hogy legyen az a föld, aki megműveli. Jelenleg a birtok legértékesebb részét Cerbu lelkész, pretor és Vlad Izidor lelkész, továbbá az agronomok kapták használatra. Cerbu és Vlad csak egy termésből mintegy százezer lej értékű szénát nyertek, melyet vagontelepekben adtak el. A területet a föld népevel műveltették meg olyképen, hogy a megművelők a termés egyharmadát, ők kétharmadát kapják. Másoktól elvett birtokokon is hasonló viszonyok vannak.

A pretor fuvaroztat

Ez is bántani fogja Bogdan képviselő ur lelkiismeretét és a székelység iránt való jóakaró rokonszenvét.

Cerbu pretor, aki eredetileg gör. kel. lelkész, a kerületbe tartozó köz-birtokosoktól építési célokra kisebb-nagyobb mennyiségű fát kért. Ezt a köz-birtokosok kénytelenek voltak megadni, mert attól tartottak, hogy ha nem teszik meg, bajuk lesz.

A községi előjáróság pedig a pretor parancsára rendelkezett, hogy a falusiak szekereiken szállítsák a tűzifát. Így számosan fuvarozták a fát a tiszteleendő szolgabíró urnak, aki a fát a saját céljaira, tégláégetésre használta fel.

Ez csak néhány futó, kézügybe került eset; de mennyi van még ezentúl arról mi nem tudunk, de arról a köz érdekében nekünk is, Bogdan képviselő urnak is, a kormánynak is, mindenkinek tudnia kell.

S amíg ilyenek történnek, ne szavaljanak egyenlőségről és ne követeljék, hogy a legfeketebb sötétséget is a legfehérebb ártatlanságnak hirdessük.

A görög király nem mond le önként a trónról

A Brassói Lapok ma reggel megjelent számában athéni jelentés alapján közöltük, hogy a görögországi royalisták a belső béke fenntartása érdekében hajlandók volnának a republikánus görög kormánnyal olyan megállapodást létesíteni, amelynek értelmében György király önként lemondana a trónról. Erről az elhatározásról, mint egy újabb távirat jelenti, a görög pártok értesíték a Bukarestben élő királyt erről a határozatról, György király azonban ke-reken kijelentette, hogy semmi körülmények között sem mond le önként a trónról. A királynak ez az állásfoglalása érthetően újabb bonyodalmak elé állította Görögországot, most már annál is inkább, mert a király olyan határozatot utasított vissza, amelyet hívei hoztak.

Egyesül a parasztpárt a kommunista párttal?

A Viitorul szenzációja

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, március 18. A Viitorul című kormánylap ma megjelent száma hatalmas szenzációt szeretne olvasóközönségének feltálatni. A Viitorul szerint nem kisebb dologról van szó, mint hogy a romániai parasztpárt a fuzió érdekében tárgyalásokat folytat a kommunistapárttal. Ha a szenzáció hír megfelelne a valóságnak, úgy az Románia politikájában óriási jelentőséggel bírna. De éppen azért, mert a Viitorul írja, felette óvatosan kell fogadni, s a híradás egyes részleteit megvizsgálni.

S alapos vizsgálódás után reá kell jönni, hogy a cikk semmiben sem különbözik valódiság és igazság tekintetében a Viitorul többi szenzációjától. Nem történt egyéb, mint az, hogy a »Socializmul« című munkáslap egyik legutóbbi cikkében megállapítja, hogy a parasztpárt törekvései többé-kevésbé fedik a kommunisták céljait, attól azonban mégis sok elvi kérdés választja el. Ugyanakkor azonban Tanase kommunistavezér ajánlatot tett Lupunak és Mihalachenak arra nézve, hogy a két párt tartson Bukarestben közös népgyűléseket és rendezzen uccai tüntetéseket. Lupu nem válaszolt eddig a kommunista felkínálkozásra, de ez éppen elegendő a Viitorulnak arra, hogy rövidéletű szenzációjával izgassa — régi szokása szerint — olvasóit.

Folynak a tanácskozások a Vatikánnal kötendő konkordátum ügyében

BUKAREST, március 18. A Vatikánnal kötendő konkordátum ügyében, a melynek megvalósítása már küszöbön áll, szakadatlanul folynak a tanácskozások. A külügyminiszteriumban ma este hét órakor is értekezlet volt ezzel kapcsolatban, amelyen Duca külügyminiszter, Banu volt és Lepadatu jelenlegi kultuszminiszter vettek részt.

Nem akart Kahr Berlin ellen vonulni

Csökkent az érdeklődés a Hitler-pőr iránt

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

MÜNCHEN, március 18. A Hitler-pör mai tárgyalását a közönség részvétlensége mellett folytatták. Erhardt kapitány nem jelent meg, mert idézése nem volt kézbesíthető. Ennek megállapítása után Pittlinger egészségügyi tanácsost, Kahr barátját hallgatták ki. Pittlinger kijelentette, hogy Kahr egy esetleges Berlin elleni felvonulásról sohasem beszélt előtte. Nem mondta azt, hogy két nap alatt Berlin ellen masíroznak, ha Hitler nem hamarkodja el a dolgot.

Lütgebrunn igazságügyi tanácsos előadja, hogy Ludendorff törekvései egészen november nyolcadikának estéjéig Kahr és Lossov szellemében mutatkoztak.

A délutáni ülésen Parst bíró adatok kal igyekszik beigazolni, hogy Kahr a cselekvés terére akart lépni, bár a berlini bevonulásról a szó szoros értelmében nem történt megállapodás.

Kautner korvett kapitány azt vallja, hogy Kahr kétséget kizáróan megmondta, miszerint a szövetségesek büncselekményeit el nem tűri. November nyolc és kilencediki események után az a benyomása volt, hogy Kahr a szövetségesek ügyével szemben passzív, sőt talán visszautasító módon viselkedett.

Graf tanu Hitlernek egyik kísérője tagadja, hogy a Bürgerbräukellerben végbe ment eseményeknél gépfegyverpisztolyt látott volna. Vallomását érdekessé tette az a kijelentése, hogy Kahr Hitler rábeszélésére merev, visszautasító magatartását feladta és készen nyilatkozott a helytartói tisztség átvételére. Olyan hűségnyilatkozatot tett, hogy megindítóbbat már el sem lehet képzelni.

A bíróság a tárgyalás folytatását a holnapi napra tűzte ki.

HIREK

— (A magyar pártgyűlés zöta ruszinszkói választásokon.) Kassáról táviratozzák: A cseh sajtóiroda jelentése szerint a parlamenti választásoknál az Erdőskárpátokban (Podkarpatska-Rus) a magyar ellenzék részéről megválasztották képviselőnek Korláth Endre dr. ügyvédet, az ungvári magyar ellenzéki párt elnökét, Árki Ákos ungvári tartalékos főhadnagyot és a szenátusba Egri Ferenc gyártulajdonost.

— (Egyelőre nem töltik be a budapesti angol követ állását.) Londonból jelenti a Wolff-ügynökség: MacDonald miniszterelnök a hozzáintézett kérésekre kijelentette, hogy semmiféle intézkedés sem történt arra nézve, hogy a budapesti követi állást ujonnan betöltsék.

— (Megszakadtak a cseh-bolgár dohánypályázások.) Prágából jelenti: Az utóbbi időben hosszabb tanácskozások folytak Ausztriában a Bulgáriában Csehszlovákia részére szállítandó dohánymennyiség lekötése ügyében. A kiküldöttek azonban rájöttek, hogy a bulgár kormány Olaszországnak sokkal olcsóbb ajánlatot tett, mint Csehszlovákiának s emellett a tanácskozásokat állandóan huzta-halasztotta. A cseh delegáltak emiatt tegnap már el is hagyták Szófiát.

— (A volt magyar hadügyminiszter és vezérkari alezredes pöre.) Budapestről táviratozzák: Tombor Jenő, volt vezérkari alezredes tudvaleg leglázasabb vádolták azért, mert állítólag a Károlyi-kormány alatt a proletárdiktatúra megteremtésén dolgozott. Az egyetlen terhelő tanu Bartha Albert alezredes, a Károlyi-kormány hadügyminisztere volt. A bíróság Tombort a vád alól felmentette, mire Tombor feljelentette Barthát hamis vád és rágalmazás miatt. Az ügyészség a vád képviselőjét nem vállalta, s most Tombor mint potmagánvádoló igyekszik bírói ítéletet provokálni.

— (A rekvirált lakások bérének újabb megállapítása.) A brassói vegyes rekviráló bizottság elnöke felhívja mindazokat a háztulajdonosokat, akik a tiszték és tisztviselők részére elrekvirált lakásrészek megállapított bérével nincsenek megelégedve, a lakbér újabb megállapítására irányuló kéréseiket nyújtásuk be a fentírt bizottsághoz (Megyei prefektúra Brassó).

(*) Koszorúmegváltás. Néhány óv. Nagy Józsefné elhalálása alkalmával jótékony célra száz lejt adományozott Borsay Albert és neje.

Az unitárius egyházköztség előljárósága ezután mond hálás köszönetet Filipánits István fodrászmester urnak, aki Szolga Mihály presbíter elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címen 100 lejt adományozott.

— (Kulturumunka Karcfalván.) A Karcfalvi Olvasókör vigalmi bizottsága egymásután három ízben adta elő Géczi Sándor „Gyimesi vadkirály” című kedvelt népszínművét. Mindannyiszor zsúfolt ház előtt. Vidéken ritkán lehet oly szép és díszes színpadot látni, mint amilyen a karcfalvi olvasóköré. A szereplők egytől-egyetlén derekasan megállották helyüket. Balánka János Bálint Antal, Orzse feleségét Német Mariska, özv. Fábriáné Bálint Antalné, Presmer Pétert Bíró András, a plebánost Szabó Béla, Csukáné Pap Vilma, Bigyó kisbírót Hajdu János, Bigyóné Gidró Rózsika, a náaszmagy szerepeket Gidró József és Zagoni Jenő, a cigányokat Német Szilveszter és Hajdu István ügyesen játszották és jól alakították. Balánka Imre szerepében ifj. Orbán József egészen belelaltálta magát. Játéka gyakorlott színésznek is becsületére vált volna. Balánka Mária szerepét Baricz Vilma mindenben érvényre tudta emelni. Fábrián Gyurka szerepében Baricz Árpád nyújtott dicséretet. Magdolna szerepét Orbán Juliska juttatta drámai hatással érvényre. Törpe Csura harangozó szerepe Boltresz Istvánnál jó kezében volt. Alakításával a publikumot sokszor megnevettette. Marciát, a darab rendezése mellett Ferenc Lajos játszotta. Minden szava, minden mozdulata a komikum nagy mesterére vallott. A megismert előadások a határozott erkölcsi siker mellett anyagilag is szép eredményhez vezettek.

Zaphirek csak TABAK-nál, Kapu-utca 38.

— (Bécs városát sötétség fenyegeti.) Bécsből táviratozzák, hogy az általános villamosági lámsulat munkásai naK egy része ma sztrájkba állt. Ha a sztrájkot homapig nem sikerül beszüntetni, úgy Bécs város nagy része világítás nélkül marad.

— (Milliók sikkesztás a kolozsvári dohánypálya gyárban.) Kolozsvárról jelentik, hogy Pacurar vizsgálóbíró intézkedésére Keresztes Árpád és Ferenc Árpád, a dohánypálya fogyasztási szövetkezetének alkalmazottait vizsgálati fogságba helyezték. A vizsgálat folyamán ugyanis felfedezték, hogy Keresztes Árpád 633.500 lejjel, Ferenc Árpád pedig 524.021 lejjel károsította meg éveken át tartó manipulációval a szövetkezetet. A vizsgálat tovább folyik.

— (Nugdíjazások a vármegyében.) Stamm Frigyes dr. vármegyei árvaszéki ülnököt, Thieser Rudolf vármegyei levéltárost, Bergel Márton szászhermányi és Schneider Henrik prázsmári jegyzőket saját kérelmükre nyugdíjazták.

— (Nem szabad politizálnia a volt kalifának.) Bernből jelentik: A svájci szövetségtanácsnak magasrangú megbízottja ma megjelent Territetben, s tudomására hozta a kalifának, hogy a szövetségtanács határozatai értelmében a volt kalifa Svájc területén köteles mindennemű politikai és más természetű propagandától is tartózkodni. Ellenkező esetben a szövetségtanács meg fogja vonni a kalifa tartózkodási engedélyét.

— (Veszedelemes betörést fogott a brassói rendőrség.) Veszedelemes tolvajt és betörőt kerített kézre a brassói államrendőrség Filimon György többszörösen büntetett gonosztevő személyében. Filimon az utóbbi időben számos betörést követett el Brassóban, így Kupcsay Bernát dr. ügyvéd, Hubert Hedwig és Pilmann Andrást, Suciú Vazul, Gref Komád és Garnetü brassói lakosok, továbbá az Apolló mozgó kárára. Filimon Györgyöt kihallgatása után a rendőrség átkísérte az ügyész ségre.

Tökéletes szabásu raglánok csak NEUMANN-nál

— (Illetőségi bizonyítvány három napra) című január 19. számunkban megjelent cikkre adott jegyzői helyesbítésre vonatkozóan Perl Hermann annak közlését kéri, hogy a közleményünkben foglaltak fedik a tényeket. Nem felel meg azonban a valóságnak, hogy a borsai jegyző ezer lejt kapott volna tőle.

— (Öszejöttök és Halmi állomáson.) Halmiból jelentik: Az itteni állomáson a 667. számú vegyesvonat, annak ellenére, hogy a szemafor tilosra volt állítva, belerohant a 2549 számú vonat tolató mozdonyába. Az egyik mozdony kislíkt, két kocsi darabokra törött. Az összejöttöközés emberáldozatot szerencsére nem követelt.

— (Voltrendőrprefekt és tisztvérekedése.) Temesvárról jelentik: Tegnap délután öt óra tájban kinos incidens történt a Józsefváros egyik utcájában. Anghel dr. volt rendőrprefektus, jelenleg ügyvéd az állomás felé sétált feleségével együtt. Utközben egy üzletbe tért be, amíg felesége künn maradt az uccán s nézte a kirakatot. Három arra sétáló jókedvű katonatiszt szintén megállott a kirakat előtt, fiktirozni kezdték az uriaszonyt, majd szemérmetlen szavakkal inzultálták. A kereskedésből kijött férj haragosan kérdőre vonta a tisztet, sőt a főhősnek a névjegyet is átadta. Ebből szóváltás. majd tettelegesség támadt. A kölcsönös verekedésben még az elkeseredett asszony is kivette a részét. Egy rendőrnök aki a közbotrányt tapintatosan akarta megakadályozni, oldalba ütésekkel adták tudtára, hogy ne dugja be mindenbe az orrát. Végül az elkeseredett harc színhelyétől nem messze lakó Stefánai alezredes, térparancsnok megsokalta már a parázsverekedést és személyes közbelépésével megakadályozta a nem mindennapi látványosságot folytatását. Dr. Anghel a tiszték ellen az illetékes katonai hatóságnál már megtette panaszos feljelentését.

— (Szerb diákok merénylet tervét kártyák ellen.) Bécsből jelentik: A monarchista „Staatswehr” értesülése szerint a bécsi rendőrség az elmúlt héten egy Radics elleni merényletet leplezett le. Két Prágában tanuló szerb diák Bécsbe jött, hogy meggyilkolja az itt tartózkodó horvát paraszvezért. A rendőrség idejében értesülést szerzett a tervről, a két diákot azonnal letartóztatta. A náluk talált iratok bebizonyították azt, hogy a diákok tényleg a gyilkosság végrehajtása céljából jöttek Bécsbe. A bécsi rendőrség a meghívított merényletről eddig nem adott ki semmiféle jelentést, mivel Mijelevics jugoszláv követ azonnal intervenált annak érdekében, hogy a két diák nevét ne adják ki.

Lysciform

— (Egy pilóta kiugrott a zuhanó repülőgépből.) Pozsonyból jelentik: Luderer Toma a nyitrai repülőszázad kiváló őrmestere Érsekkéty község fölött gyakorlatozott. A gép az erős szélrohamból oldalt fordult, és zuhanni kezdett, mire az őrmester villámgyorsasággal kapcsolta a biztosító szíjakat, és svungba akarta hozni a gépet, hogy siklórepülésrel leszállhasson. A zuhanás hetven méteres magasságban kezdődött. Toma mintegy husz méternyire a föld fölött a halálos pillanat önkívületében kiugrott a gépből. A lezuhanó biplán erősen megrongálódott az üldőhelyen a víz behajolt és eltörött, míg a barázdában eszméletlenül fekvő pilótának bórhorzsoláson és alsó karcsontjának megrepedésén kívül más baja nem esett. Ha Ludovik Toma a biplánról le nem ugrik, a behajolt víz feltétlenül halálra nyomta volna őt.

(*) Házaság. Steckl Adolf igazgató Sebesusásese házasságot kötött Widder Klári urleánnyal Budapesten. (Mindenkülön értesítés helyett.)

(*) Modern Mozgó. Ma vetítik a „Cezarina világ urnője” ötödik és hatodik részét, a cselekmény tulajdonképpen itt kezd teljesen kibontakozni, itt jut a nő a keresett kincs birtokába és itt veszt életét a második férfi, aki a nő hatalmába került — a konzul Tekintettel, hogy e nagyszabású filmet nem lehet négy részben lejárítani, péntek és szombat a hetedik és nyolcadik részt, amely 18 nagy felvonás, három óra hosszat vetítik és így az előadások délután 3, 6, és 9 órakor kezdődnek (nem akarva a filmet öt részben játszani, azért kérjük a közönség pontos megjelenését. Kedvezményes és szabad jegyek az utolsó két részhez bármelyik előadáshoz érvényesek).

Szenzációs bemutatója lesz vasárnap a Modern Mozgónak. „Theodora” (Bizánc császárnője) minden idők leghatalmasabb műterműve kerül előadásra. Victorias Saradu világhírű regényéből készült film a legklasszikusabb olasz filmprodukciónak, a két részből álló film együtt lesz játszva. A főszerepet Rita Jolivet Olaszország legünnepeltebb filmtrágikája játsza. Jön „Tviszt Olivér” Jeckie Coogánál a főszerepben. Kedvezményes jegyek az „Orient” hírlap-irodában válthatók.

(*) Civilizáció. A Civilizáció című kolosszális amerikai filmalkotás vászonrahozásával az Apolló mozgó bebizonyította, hogy mindenkor szívesen vetíti az ideális eszmék propagálása szolgálatában álló moziarabokat. A Civilizáció című film a maga példátlanul tökéletes megrendezésében egy intő, mennydörgő szózat az emberiséghez, ne gyűlöljétek, öljétek, marcangoljátok egymást, hanem a kríszusi szeretet tanár szerint éjletek. Költői elgondolásában olyan mély, technikai megoldásában olyan artisztikus ez a sláger, amelyet igazán keveset láttunk. Még csak szerdán és csütörtökön szerepel az Apolló műsorán, amelyet a Kis szökevény című végtelenül üde és kedves amerikai burleszk kerekít ki. Péntektől a Buffaló Bill két utolsó része együtt fut az Apollóban.

Ui készruha-telep!

Brassó, Weisz Mihály-u. 2. sz., I. em. Felhívjuk Brassó és vidéke igen tisztelt közönségének figyelmét az a hó 29-én megnyíló készruha-, szövet- és szabókellék-árucarnokunkra. Raktárunk tartunk mindenféle szabókelléket, bélés-árut, szöveteket, kész férfi-, fiu-, gyermek-kabátokat és ruhákat. Elfogadunk mérték utáni megrendeléseket is. Árúinkat a legjobb helyekről első kézből vásároljuk. A legjobb szabómesterek által szabott és elkészített ruhákat MÉRSÉKELT ÁRON bocsátjuk a vevőközönség rendelkezésére. Kérjük raktárunknak vételkötelezettség nélküli való megtekintését, mielőtt ruhaszükségletét beszerezze. Kérjük a nagyközönség, különösen a kisiparos társadalom jóakaratu támogatását. Tisztelettel: A Brassói Egyesült Szabómesterek Árucarnokának vezetősége.

SZÍNHÁZ

(Fekete Mihály Bukarestben.) Temesvárról jelentik: Fekete Mihály magyar színtársulatának bukaresti vendégszereplésének eszméje kedvező fogadtatásra talált a kultuszminiszteriumban. A színiigazgató kérvényét Obadeanu Pável dr. liberális képviselő terjesztette elő a miniszternek, aki kilitásba helyezte, hogy még valószínűleg ezen a héten kézbesítik a bukaresti fellépésre vonatkozó engedélyt Fekete Mihálynak. A színiigazgató különben már teljesen összeállította bukaresti programját és díszleteit az Eforia-színpad méretei szerint átalakítja. A magyar társulat ugyanis ezen a színpadon lép fel a következő operettekkel: Pompadour Bajadér, Tango, Marinka a táncosnő, Három grácia, Hattyulovag, Színrehozza a Vörös malmot, Othellót és a Velencei kalmárt. A bukaresti vendégszereplés valószínűleg ápr. közepén veszi kezdetét, májusban vissza akar jönni Temesvárra, a magyar színtársulat, a nyári színházba. Egyébként most már teljesen végleges a direktor azon elhatározása, hogy Brassóba szeptemberben látogat el, illetőleg akkor kezdli meg az ottani szezon.

* A Vörös Malmot temesvári sikere. Fekete Mihály színtársulata Temesvárról tudvalegőleg szíre hozta Molnár Ferenc új darabját. Az előadás a vidéki színezet történetében páratlanul álló sikert ért el, amennyiben eddig is tizenhétszer ment a darab egyfolytában, egymás után és a jövő héten újra műsorra kerül. Ez a színmű Temesvárról a néhány nap alatt, hogy Fekete még itt játszik, megéri a huszonötödik előadását is.

MODERN MOZGÓ

1924. március 15–22-ig.

CEZARINA A VILÁG URNŐJE.

A legszebb és leghatalmasabb filmalkotás!!
Főszerepben: Mya May.
Esténként 2 rész együtt.
Teljesen új copia.

SPORT

(x) Előkészületek az olimpiára. Az FSSR labdarúgószakosztálya komolyan nekilfogott káröltve a válogatóbizottsággal labdarúgóink kiválasztásához. Triál mérkőzések lesznek Kolozsváron, Nagyváradon, Temesváron és Bukarestben. Az egyes kerületekhez átiratok érkeztek Suciu Adrián országos szövetségi kapitánytól azzal a felszólítással, hogy legjobb, illetve számbajöhető játékosait nevezzék meg. Az előjelek szerint az országos szövetségi kapitány lelkiismeretes munkát szándékozik végezni és így meg van a remény, hogy ténylegesen a legjobb tizenegye országunknak, fogja Románia színeit képviselni az olimpiádon. Az utolsó triál Bukarestben lesz, amelyen jelen lesz ő fensége Károly trónörökös is és ezen állapítják meg véglegesen, hogy kikékek jut a dicsőség osztláyrészül országunkat képviselni.

(x) Április 13 országos olimpiai futballnap. A központi labdarúgóbizottság határozata alapján április 13-án az egész országban mindenütt kötelező a legjövődelmézőbb mérkőzés megtartása, melynek jövődélme az olimpiai futballbizottság rendelkezésére lesz bocsátva. A kerületek és alkerületek hatáskörébe tartozik a kiválasztott mérkőzés elrendelése, illetve kiválasztása. Április 13-án az olimpiai alap javára megtartandó mérkőzések jövődélmei teljes egészében szolgálatandók be. A pályatulajdonosok pályadíját nem szedhetnek, ugyszintén a különböző leadásra kerülő százalékok fizetésétől is mentesek a mérkőzések jövődélmei. Evvel az intézkedéssel illetve jövődélmei mel tetemesen emelkedni fog az olimpiász alap, amelyhez még a triálok jövődélmei, valamint az Ofensége Károly trónörökös által megindított gyűjtés ősz szegei járulnak hozzá.

KISIPAR

Hogy fejlődnek a kisipar intézményei?

A Szászrégeni Hitelszövetkezet betétállománya tizenkét év alatt ötezerszeresre emelkedett

Minden kisiparos szövetkezet hasonló fejlődésre van hivatva

BRASSÓ, márc. 18. A legnagyobb öröm számunkra, ha azt látjuk, hogy a kisipar fejlődése érdekében önzetlenül írt cikkeink az ország különböző részeiben visszhangot keltettek és kisiparos olvasóink nem sajnálják a fáradságot, hogy saját kezdeményezésükről, sikereikről, reményeikről beszámoljanak nekünk, s rajtuk keresztül iparosításainak.

Ma a Szászrégeni Keresztény Hitelszövetkezet igazgatója, Walter Simon írt nekünk, beküldve az ottani kisiparosság intézményének történetét, alapszabályát, tevékenységét és mi kötelességünknek tartjuk, hogy ezt a Szövetkezetet ismertessük, mert a szívós munka, a kisiparosokban rejlő belső anyagi erő és a szövetkezés eszméjéhez való hűség sikerének legszebb példája ez a szövetkezet, mely 1913-ban, alakulásának első évében 3761 korona betét mutatott fel, 1916-ban már csak 1672 koronát és ma 959.273 lejnyi betétállományt kezel és helyez ki a legszolidabb feltétel mellett, a nagy intézeteket megvetően következőkkel és üzleti jóindulattal.

Érdemes a szövetkezet alapítására és eddigi fejlődésére nézve Walter Simon leírásából a következőket idéznünk:

„B. cikkükben kifejtett intenció lebegett szemünk előtt akkor, amikor ezelőtt tíz évvel hozzáálltunk szövetkezetünk alapításához. Csupán iparosok, nem értelmiségiek, szakmára való tekintettel nem ültek tömörültek, hogy önmagukon segítsenek, egymást támogassák, s hogy ennek az intézetnek hiányát tényleg érezték az iparosok, a kisemberek, mutatja az alakuló közgyűlés jegyzőkönyve, mert akkoriban 122 tag jelentkezett belépésre, a ki 400 üzletrészen felül jegyzett. Ezen összeggel meg is kezdtük működésünket.

A naborus évek alatt természetesen nem bírtunk semmi haladást sem felmutatni, azonban a nyugalmas idők beálltával fellendült intézetünk forgalma oly annyira, hogy azt soha nem reméltük. (A számok beszélnének lásd a mérleget.) Iparosaink, kisembereinknek, bár nagy betétkamatot fiztünk és az üzleti költségek napról-napra emelkednek, városunkban ezideig mi adtunk a legolcsóbb kölcsönöket, mi nyújtottunk mérsékelt kamat megtérítés mellett segédkezést üzletfeleinknek. Ma betéteink szakadatlanul emelkednek.

A közönség bizalmát sikerült megszernünk oly rövid fennállás alatt is, és azért ajánlatos, hogy ahol kisipari szövetkezet nincs, kövessék példánkat, fogjanak mihamarabb annak alapításához. Mindenesetre akik jó hírnévvel bírnak, akik szorgalom kitaratás és önzetlen munka kifejtésében versenyeznek egymással, mert anélkül a legjobban megalapozott szövetkezet sem virágozhatik, fejlődhetik, e nélkül a kitűzött cél, — t. i. a kisiparosság támogatása el nem érhető.

A szövetkezet 1913-ban 9.041 korona váltó és jelzálogkölcsönt nyújtott; a kihegyezés igen szerény mértékben emelkedett egészen 1918-ig, amikor 19.900 korona volt a törzsbetétel összege és 5000 korona a takarékbetételé, a kihegyezés pedig 25.366 korona. A következő évben a takarékbetétállomány az előző évinek tizennégyszeresére emelkedett, 1920-ban 210.000 lej, 1921-ben 331.000 lej, 1922-ben 959.273 lej és 1923 végén már 1.414.454 lej telt az intézet takarékbetétállománya.

Az intézet kihegyezési politikáját minden tekintetben a szolid üzleti elvek irányították. A múlt évben már minden visszeszámítási hitelt visszafizetett az intézet, sőt az számított le váltókat más helybeli intézeteknek. A 25.000 lejnél nagyobb betétek kamatát már a múlt évben 8 százalékra emelték, s a törzsrészesvényeseknek a múlt évben 10 százalék, ez évben 15 százalékot fizettek a tiszta jövedelemből.

Érdemes figyelembe venni, végignézni a két évi mérleget, amelynek minden számadatából okos megfontoltság és céltudatos munka sugárzik. De érdemes megemlíteni azt is, hogy a vezetők 8 éven át önzetlennél tartották ki az intézmény mellett; hogy a nehéz időkben nem ejtették el annak ügyét és csak négy évvel ezelőtt juttattak először igen szerény honoráriumokat a vezetőknek és csak a múlt évben tudtak olyan összegeket biztosítani nekik, amelyek már igen szerény mértékkel fizetésnek is mondhatók.

Senki se mondja ezután, hogy a kisiparosság azért van olyan nyomorult állapotban, mert szegény. Csak szerveződni kell és a kisiparosok szaktudása, saját javukra irányuló kitartó munkája minden tökéletlenséget legyőz és a szükséges összegeket tüneményesen rövid idő alatt előteremt.

Közgazdaság

A mai pénzpiac

Kedd, március 18.

A világgiacon a francia frank felfelé rohanásán kívül nincs jelentősebb eltolódás.

A belföldi pénzpiacon tegnap délután a francia frank tovább is rohamosan emelkedett és estére már csak határidőre lehetett az importőröknek eladni francia frankot, két heti és négy heti határidőkre. A többi árfolyamok is emelkedtek, bankközi forgalomban 33 lej, angol font 818, cseh korona 5.49, olasz líra 8.18.

Ma reggel a Banca Nationala némi francia frankot adott el a bukaresti bankoknak, a vidék azonban ebből nem kapott; egyébként ismét csak határidőre lehetett kapni. A többi árfolyamok ma is lényegesen emelkedtek; bankközi árfolyamok: svájci frank 33.15, angol font 822, olasz líra 8.22, dollár 191, egy lejért 371 osztrák, 440 magyar korona.

Mai záratok: Bukaresti déli zárlat. Valuták: egy francia frank 8.90—9.10, egy angol font 805—810, egy dollár 188—189, egy olasz líra 8—8.15, egy svájci frank 33—33.50, egy cseh korona 5.40—5.55, egy dinár 2.32—2.35, egy leva 1.30—1.32, egy török líra 98—101, egy thrachma 2.95—3.15, száz magyar korona 0.20—0.25, száz osztrák korona 0.28—0.28 és fél, egy Napoleon arany 715—725.

Devizák: Páris 9.25, London 820, New-york 190, Milano 8.22, Zürich 32.90, Prága 5.32, Budapest 0.20, Bécs 0.2680.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapihoz való eltérések). Nyitás: egy dollár 7.80, (+1 és fél), egy angol font 24.85 (+7 és fél), száz francia frank 29 (+100), száz olasz líra 24.60 (—5), száz cseh korona 16.71 és egyenget, (+2 és fél), száz dinár 7.10 (—2 és fél), száz leva 4.15 (+5), száz lej 3.10 (+5), tízezer magyar korona 0.85 (+1 és fél), tízezer osztrák korona 0.8165, száz járadékmárka 130 (+50).

Budapesti értéktőzsde. Zárlati árfolyamok márc. 17-én ezer koronákban. Magyar Hitel 898, Osztrák Hitel 301, Salgó 980, Rima 216, Déliavasút 127, Államvasút 750, Kohó 900, Atlantika 66 és fél, Ganz-Danubius 6200, Köszén 4500, Szlavonia 146, Földhitelbank 640, Viktoria 395, Kereske delmi Hitel 58, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 2105, Beocsini 1750, Urikányi 1325, Láng 250, Lipták 23, Schlick 129, Zabolai 212, Baróti 14 és fél, Cukoripar 4750, Klotild 194, Temesi szesz 310, Hungária Műtrágya 938, Olasz Bank 36.5, Angol-Magyar Bank 135, Leszámitoló 133, Magyar-Cseh Bank 35, Nova 190, Kronberger 39, Közuti 39, Izzó 930, Magnezit 4100, Viktoria Butor 11 és háromnegyed, Ofa 840, Malomisoki 15 és fél, Pesti Hazai 6945, Fegyver 1859.

(—) Súlyos hiány a román államháztartásában. Az idei költségvetés 24 milliárd lej bevételt irányzott elő, ami havonta 2 milliárd lejt jelent. E helyett azonban januárban csak 1.415 millió, februárban 1.290 millió volt a bevétel, vagyis két hónap alatt az államháztartás hiánya 13 milliárdra rug.

(—) Tárgyalják a vám-tarifamódosítását. A legfelső vámügyi tanács a hó 19-iki ülésén a vámtarifamódosításának ügyét tárgyalja.

(—) Új ötezer koronás bankjegyek Magyarországon. Budapesti táviratozza tudósítónk: A Magyar Távirati Iroda közlése szerint a magyar jegyintézet mártól kezdve kizárólag ötezer koronás bankjegyeket hoz forgalomba.

(—) A szesz-törvény tervezete. Bukaresti tudósítónk jelenti, hogy a szesz-törvény előkészítésének termelési albizottsága munkálatai befejezésük felé közelednek. A tervezet elkészült részei a szesztermelő vállalatokkal, a termelés törvényes feltételeivel, a termelhető szeszfelvétel nemével, az ellenőrzés rendjével és más termelési kérdésekkel foglalkozik. A cukor, bor, sör, konyak termelési feltételeivel az albizottság a jövő héten foglalkozik.

(—) Szőlők és kertek árverése. Bukarestből jelenti, hogy a birtokok kiosztó bizottsága (comisija centrala a proprietarii) elővezetési azokat a szőlőket és kerteket, amelyeket az indokolatlanul távollevők birtoklival egyetemesen eladtak s amelyek ma is az államé. A központi bizottság felhívta Temesvár, Dés, Torda, Kolozsvár, Szeged, Brassó, Beszterce, Fogaras, Marosvásárhely, Vajdahunyad és Sepsi-szentgyörgy agrárbizottságait, az árveréseknek 15 nap alatt való kiírására.

Simonyi obesterné.

A „Brassói Lapok” eredeti regénye. (65)
Írta: KELEMENNÉ ZATHURECZKY BERTA.

Az asszony dühösködött.
— Menjen haza a méltóságos asszony, — tanácsolta az adjutáns. — Ne mortifikáltassa itt magát.
— Csak azért sem megyek! — volt rá a felelet.

Folyt tovább a küzdelem. A cselédek szemtelenkedtek. Az ételt negyven napon keresztül úgy vitték be, mint valami arestansnak. És még sem mozdult Apor Anna.

Egyik napon báró Kemény Zsigmondné ment el hozzá látogatába. Diskurálás közben kihívták a bárónét. Vele ment Apor Anna is. Sok vendég volt. A magasrangú tisztek között ott volt gróf Kemény László gubernátor is. Simonyi — ahogy a feleségét meglátta — egyenként kihívta az urakat magához. Végre Kemény Zsigmondnéra került a sor.

— Várjon az obester ur! — felelte keményen az idős asszony. — Ha a dolgomat elvégeztem, majd hozzá is elmegyek. Az adjutáns eltávozása után komolyan fordult a hűgához.

— Mit akarsz te Anna? Miért botránkoztatod az embereket?

— Én? ... én ...

— Igen — te! ... Elvakult gyűlöletben nem veszed észre, hogy milyen erkölcstelen és milyen nevetséges szerepet játszol.

— Erkölcstelen ... En! ...
— Te ... Hát nem erkölcstelenség együtt lakni egy idegen férfival?

— Hisz György az uram nekem ...
— Csak volt ... Hiába bizonyítod az igazad. Hiába tapadsz. A szentszék ítéléte ott van a Simonyi kezében és ez az írás: beszél. Neked — aki olyan sokat adsz az erkölcsre — nem szabad egy napig sem itt maradnod ... Menj haza ... Fogadj prókátort. Kérj perújítást; bizonyítsd be az igazad; de innen elmenj, különben ujjal mutogatnak rád az emberek ... Most pedig bemegyek az obester urhoz és megmosom alaposan a fejét.

Elment Apor Anna úgy ült a helyén, mint egy kőbálsvány. Lassan tért magához. Megindult és mint valami automata, tért vissza a szobájába. Behívta a cselédjeit; kiadta a rendeletet, hogy: pakoljanak.

Még azon az estén elment egy rossz, kötelekkel összetoldozott-foltozott piroszelen — szekeress lovakkal — Apor Anna.

A válóper*)

Simonyi obesterné négy heti vizontagságos ut után érkezett Békfalvára. Szeged felé került, hol egy prókátort fogadott. Azonnal panaszos beadványt íratott vele a nagyszabású jezsuita-zárdafőnök és erdélyi tábori pap, Petaner atyához, melyben a férje hozzá való hűtlenségét, ágyastartását, tőle való erőszakos elválasztását és az általa szenvedett sérelmeket panaszozza fel. És erre orvoslást kér.

E beadvány kezdete így hangzik: „Faeti spues.”

Simonyi obester férjével összekevertem ideitől fogva esett keserves életemnek módját és ő vele töltött boldog és boldogtalan napjaimat, remélvén ezerszer újított sebeimnek orvoslását, főtisztelendő Atyaságodnak ime alázatosan e következő rendekben leírni kéntelenítetem.”

Leírja a házassága egész tragédiáját, a Nagyenyedről való elutazása napjait. És következőleg fejezi be:

„Egyéb okaimról most hallgatók, hanem mivel Simonyi uram ő kegyelme, mielőtt törvényesen ellenem való panaszát annak rendi szerint főtisztelendő Atyaságod előtt promoveálta volna, már magától becsületlenül elűzött és propria anthoritate, nem várván aztörvényitől, minden házasságbeli jussomtól magam factumom nélkül, megfosztott. Megkivánom előbbször, hogy mint megfosztott személy, sub gravi censura ecclesiastica vel etiam adhibito broachio militari saeculari, előbbeni állapotomban visszavétessem; vagy pedig, míg ezen ellenem koholt egyenetlen praetensiója törvényesen decídáltnak, nekem — ártatlannak — olyan interenciómra való cautióról provideáljon, amellyel mint uri nemből származott dáma, vagy mint obesterné élhessek; ezenkívül pedig az törvénynek vége szakadásáig akár itt, akár Bécsben, ahol fogna agitálódni, elegendő költséget peremnek folytatására assigáljon. Mely iránt való atyai jóvoltát főtisztelendő Atyaságodnak alázatosan kérem.”

(Folyt. köv.)

*) A citált levelek eredeti je, vagy eredeti fogalmazványa megvan a báró Apor-család altorjai levéltárában.

Kiadó: „Brassói Lapok” nyomdája.

FONDEE 1845

M. Neumann

BRASSÓV

I. osztály.

KÜLFÖLDI GYAPJU-SZÖVETEK.
ENGROS
DETAIL

II. osztály.

Uri szabóság.

III. osztály.

KÉSZ FÉRFI ÉS GYERMEK RUHÁK.
RAGLANOK ÉS BÓRKABÁTOK.

IV. osztály.

Ujonan nyílt!

Uridivat.

HABIG KALAPOK.
KEZTYŰK.
NYAKKENDŐK.
FEHÉRNEMŰEK.

5185

A

Saxonia 209.

GABEL & FUCHS

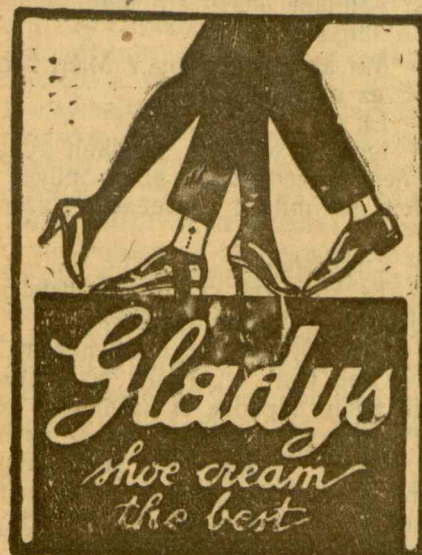
cég BRASSÓ, CÉRNA-UCCA 2.

Ajánlja

tavaszi ruhaszövetekben
dusan berendezett raktárát.. Grenadinok
bérnyáláshoz !!

Zephirek
Oxfordok
Vásznak
Kretonok
Harisnyák !

Olcsó árak ! Olcsó árak !

Az előkelő világ cipőkrémje !

Mezőgazdák figyelmébe !

A tavaszi munkálatokhoz
szükséges gépek megér-
keztek ! Állandó raktárt
tartunk az összes mező-
gazdasági gépekből és
azok alkatrészeiből a leg-
olcsóbb napiár mellett.
Az összes gépjavitások a
legsolidabban és szak-
szerűen azonnal elvégez-
tetnek. !!!!!!!!!!!!!

Rozsnyói mezőgazdasági géplerakat
R. & K. Welkens
javító műhely,
Otto Rhein, Barcarozsnyó.
Răşnov.

Vasárnaponként és fővárosi
Mandula Jenő és Marcel
cégnél
CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 48.

UJ !
Nagy raktár férfi, fiu
és gyermek ruhák-
ban. Tavaszi felöltők,
raglánok, gummi-
kabátok.

Dr. BALOGH !
URISZABÓ
KOLOSTOR-UCCA 29. SZ.

UJ !
Munkás öltönyök és
nadrágok. - Meglepően
olcsó, szabott árak.
Külön mérték-utáni
osztály.

Orgona- és harmonium-gyár WEGENSTEIN LIPÓT FIAI Temesvár.

Ajánlják kitűnő hangú, művészi kivitelű
Orgonáikat. :: Pedálos harmoniumok
kápolnák részére állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és han-
golások pontosan eszközöltek. — Költségvetéssel és harmonium-
árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

CIPŐFELSŐRÉSZEKET

szállítunk elsőrendű anyagból és kivitelben páronként :

Női borjúbox 20 cm. magas hátul mérve . . . 235.— Lei
Férfi 225.— "
Női borjúbox fél, fűzős, 1 és 2 spanglis . . . 170.— "
Női schvreaux fél, fűzős, 1 és 2 spanglis . . . 160.— "

Miszla & Fazakas Brassó, Fekete-ucca 38.

RÉPÁTI ÉGVÉNYES GYÓGYÁSVÁNYVIZ.

35 esztendő óta forgalom-
ban, a kül- és belföld leg-
híresebb orvosai által
ajánlva gyomor, vese,
hólyag-bántalmak-
nál, valamint
köszvény- és
reumatiz-
musnál.
!!!!!!!

FORRÁSKEZELŐSÉG :

E. O. & L. THEIL

BRASSÓ,

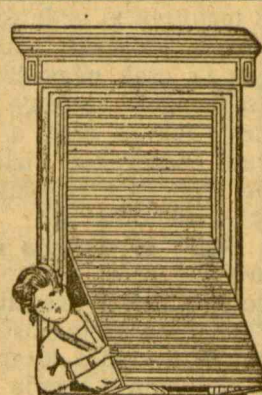
VASUT-UCCA 25 SZ.

Lelkiismeretes, tiszta keze-
lés, minden mesterséges
befolyástól mentes, ter-
mészetes termék. Bor-
ral vegyítve kelle-
mes ízű. Kapható
minden jobb ven-
dégboltban, fűszer
és ásványvíz
üzletben.

Redőnyök,

a céllal mezt bolti redőnyök,
esslingeni ablak-faredőnyök,
Bosswig rácsok, szövött színes
ablakfaredőnyök, vászon ab-
lakrolettak „Floss” göngyöli-
tővel, napellenző gépszerkeze-
tek, idomvasablakok a legszak-
szerűbb kivitelben készülnek:

GRÜN WALD és SZÁNTÓ

redőnygyárosoknál ORADEA-MARE-NAGYVÁRAD, Strada General
Moşoiu (volt Mezey Mihály-u.) 4a. Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk !

AZ URAK

nb. tudomására adom, hogy a Kapu-ucca 45. sz.
alatt (földszint jobbra) levő Bernhardt Dániel-
féle férfiszabó és vegyszeti ruhatisztító
intézet elvállal mindennemű ezen szakkörbe
eső munkát és azt a

leglelkiismeretesebb módon
és a legjutányosabb árak mellett készíti el. Szíves
érdeklődésüket és pártfogásukat kérve vagyok
kiváló tisztelettel:

HARTMANN HERMANN mint cégvezető. 8185

HUSVÉTI BÜJTRE

a legfinomabb étkezési olajok u. m.

TÖKMAGOLAJ,

NAPRAFORGÓOLAJ, REPCEOLAJ stb

kaphatók a mindenkor legalacsonyabb napi
árban az Aradi Olajipar R.-T.-nél Aradon.
Telefon: 135 és 407. Sürgőnycím: Olajipar.

Cégtisztást, fényezést, mázolás és minden
e szakmába vágó munkát vállal: Helyben és
vidéken szolid árak mellett, jótállással:

Schwetter Albert

Braşov, Kolostor-ucca 31. szám.

Speciális gép és precízios motorjavító műhely.

Elvállalok mindennemű gazdasági gép- és MOTOR-
javítást, mindennemű szerelést, esztétizálást, AUTO-
GÉNHEGYESZTÉST. TÖMEG-CIKKER gyártását. IPAR-
TELEPEK berendezését, annak költségvetésének ki-
dolgozását. Meghívásra vidékre is kiszállunk. Ezen
üzemet CZIRBUS István Ganz gyári motor-osztály
volt mérnöke vezeti. Szíves pártfogást kér

KERTÉSZ HENRIK

bádogos, szerelő és precízios motor javító műhelye BRASSÓ,
Telefon 552. - Szentjános-ucca 23. - Telefon 552.

Fehér sózott szalonna

fűrésztelepek részére. — Vidéki rendelések postacsomagban gyorsan és pon-
tosan szállítanak. **Hentesáru bevásárlásnál forduljon bizalommal**

Bedners és Höhr szalámigyárhoz

BRASSÓ, Fűrésztelepek-ucca 5 sz., ahol nagy választékban kap 1-30 rendű felvágot-
t, szalonnát, fűstöltött és paprikás szalonnát, vaját, halkonzervet, sajtot stb.
Iparvállalatoknak és viszonteladóknak **árcedvezmény!**
Figyelmes kiszolgálás! Szolid árak!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 2.— lei. — Vastagabb betűvel
4.— lei. — Legkisebb apróhirdetés 20 lei.
Csak választékosan felszerelt kéredezésközlőben
válaszolunk. — Apróhirdetéseket a fenti eredeti
árak mellett bizományosunknál is feladhat minden
helységben, aki aztán pontosan továbbítja kiadó
hivatalunkhoz.

Aphrodan biztonságos gyógyít köszvény, rehumát.

Prima ló és marha **széna** kapható, **Vasut-
ucca 35.**

Jó menetű kenyerésűtőde beköltözhető ház-
lak. Sätmar, Str. Rădulescu No. 13.

Szolid leány cukrászdában
mint elárúsnál felvétetik. Krausz cukrász Sep-
szentgyörgy.

Gelence községben üzletelisének alk-
mas beltelek eladó. Érdeklődni lehet László Do-
mokos Brassó. Kénsavgyár.

Vegyes kereskedés berendezés olcsón eladó
Cseke Károly pénzügyi szemléző, Vizakna. 7974

Kiadó vendéglő. Sft. Gheorghe—Sep-
szentgyörgyön, a Stefan Cel Mare (Csiki-ucca) 7.
szám alatti 40 év óta fennálló jóforgalmu **ven-
déglo** a városiak és vidékiek találkozó helye,
kiadó s esetleg szabadkézből eladó. Értekezni le-
het ugyanott a tulajdonossal.

400.000 lei pénzkölcsön első helyeni be-
táblázásra kapható; több családi ház olcsón;
3 méter magas, ugyanoly széles tükör, hárm-
szekrény tükörrel, wertheimszekrény eladók. Kolo-
stor-ucca 28.

Okleveles gyógyszerész - segéd,
aki románul, esetleg németül is beszél, állást kap-
hat vidéki nagy drogeriában. Fizetési feltételek,
munkaidő és előző szolgálati hely megjelölésével
írásbeli ajánlatokat Lloyd Express, Cluj, Str. Me-
morandului 24. továbbít „Gyógyszerész” jellegre.

Eladó egy alig használt 1-es számú nemzeti
koptató. Burger gépműhely, Satu-Mare.

Seprikötőgépek teljesen újak felsze-
reléssel, kívánatra betanítással eladók. Jókarbon
lévő **kerékpár eladó.** Közvetítőket díja-
zok. Brassói Lapok fiókkiadóhivatala, Gheorghe.

Cséplőszekrény társat keresek
cséplési időnyre. Hegyesy Lajos Gyergyószent-
miklós.

Mezőgazdák figyelmébe! Eladó
társaság felosztás miatt egy teljesen új Traktora
cséplőgarnitúra. Ábrahám Henrik, Hateg.

Gróf Mikes Ármán gazdaságában három darab
elsőrendű shimethali **tenyészbika eladó.**
Bővebb felvilágosítással szolgál jószágigazgató
Zablaferestrau.

Eladó egy másfél tonnás teherautó Ferenc
Lajosnál, Sft.-Gheorghe.

Perfekt könyvelő, német-magyar levelező,
román nyelvismerettel, tíz évi irodai gyakorlattal
rendelkező fiatal, nős gyárihivatalnok állást óhajt
váltóztatni. Szíves megkeresések „Könyvelő” jel-
gére e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Magyar gyorsírás 3 hónap alatt ta-
nitok. Cím 8123. szám alatt a kiadóban.

Haszonbérbe adatik egy jó kaszáló
két szekér szénahely a csapján Huszár Mihály féle
ház mellett Predeal közelében. — Értekezni lehet
Hosszafaluban, Giró Anna Felső tiszta patak 1498.
szám alatt.

Óvadék képes gyermektelen házaspár keres
gyárikantint, vagy üzletet vidéken vagy Regátban
elszámolásra. Cím. J. S. Răşnov Jud. Braşov Neu-
gasse 815.

Négy nyelvet beszélek, óvadékképes nős em-
ber vagyok. Raktárnoki vagy más bizalmi állást
vidéken vagy a Regátban lakással keresek. Cím.
J. S. Răşnov Jud. Braşov Neugasse 815.

Eladó egy üzleti állvány (stelas) egy 4 mé-
teres pult, egy 300 kgr.-os mérleg és egy pult-mér-
leg súlyokkal együtt. Cím 8119. szám alatt a kiadó
hivatalban.

Német-magyar gyors- és gépirónó állást keres
Nord Vilma Str. Lungă 77.

Eladó malomberendezés, 14 lóerős keresz-
tálló M. A. benzínmotor üzemképes állapotban. 1
pár francia kő szerelve, 1 pár termis kő szerel-
len, kőpad 2 pár kőhöz való. Előnyös ár mellett
közösség beszűntetés miatt. Értekezni lehet Demény
és Bartha Sacueni (Ujszékely)

Olcsó bálnál lisztet, jó tejet és krite-
tály cukrot bármilyen mennyiségben lehet kapni
az általános fogyasztási szövetkezetben (pénzügyi
palota).

Intelligens leány tanulónak
vétetik Keresztes fényképésznél.

A brassói egyesült szabómesterek áruháza
részére egy **elárústőleány keres-
tők,** aki mindhárom nyelvet beszél. Üzleti köny-
velésben jártasok előnyben részesülnek. Jelentkez-
forduljanak **Kösa** Albrethez, Kolostor-ucca 37.

Elveszett tövisi állomás a restiben vagy
a pénteken éjjel Bukarest felé menő személyvonas-
ban maradt egy barna aktatáska. Kérem azon illet-
őt, aki megtalálta, legalább a benne lévő és neki
értéktelen rendelési könyvet elküldeni, vagy címet
tudatni hol kaphatnám meg. Emmer és Dr. Brück
cég képv. Wulkesz Miklós, Timişoara, Piaţa Şco-
lară 9.

**Eladó teherautók. 1 drb. 45 HP,
„Hansa Lloyd” gyártmányú, 6 tonna hord-
képességű, ulonnan javítva, új gumikkal és lara-
totel Lei 180.000.— 1 drb. 60 HP „Aries”
gyártmányú, 8 tonna hordképességű, használt, de
jó gumikkal, láncátállítással, teljesen üzemképes ál-
potban Lei 150.000.— Cím Sziklász József Braşov,
Telefon 508.**